

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO

KHIO i Seilduksfabrikken • byggetrinn 1

ARKITEKT: SAMARK

Tekst: sivilarkitekt MNAL Knut Østby, Foto: nispe@datho.no

Fra vestfasaden med terrassen ut mot Akerselva og Øvre Foss

Staten har inngått leiekontrakt for et spesialtilpasset nybygg for scenekunst-avdelingene og sentraladministrasjonen til Kunsthøgskolen i Oslo på Seilduksfabrikken ved Akerselva.

Dette er 1. byggetrinn. 2. byggetrinn vil i 2008 huse høgskolens øvrige avdelinger – design- og billedkunst – i fabrikkbyggets verneverdige bygninger.

Den samlede Kunsthøgskolen blir på ca. 40.000 m² bruttoareal.

Prosjekt:	KUNSTHØGSKOLEN I OSLO – byggetrinn 1
Adresse:	Fossveien 24 – 0551 Oslo (inngang Steenstrups gate)
Byggherre:	Brødrene Jensen AS / Sameiet Jensen Eiendom
Leietager:	Staten ved Utdannings- og forskningsdepartementet (nåværende Kunnskapsdepartementet)
Bruker:	Kunsthøgskolen i Oslo
Arkitekt:	Samark AS v sivilarkitekt MNAL Knut Østby
RIB:	Scandiaconsult AS (nåværende Rambøll Norge AS)
Entreprenør:	BundeBygg AS
Murmester:	Mjøndalen Mur og Puss AS
Prod. tegl:	Egernsund (brun/blålig vannstrøken type 3.2.78) levr.: Stange AS
Prod. mørtel:	Standard grå B-mørtel
Byggeår:	ferdigstilt oktober 2003
Areal:	16.450 m ² BTA
Pris:	320 mill. kr. eks. interiør, teaterteknikk og brukerstyr

Konstr./materialer: Plasstøpt betong, stål, hulldekker – forblendet med tegl

Hovedidéen for disponering og bruk av fabrikkbygget ligger i å videreutvikle den eksisterende bebyggelsesstrukturen med store, langstrakte bygningskropper i tegl parallelt med hverandre og vinkelrett på elva.

Den valgte utbyggingsløsningen styrker kontakten mellom Grünerløkka og elveparken, samtidig som den underordner seg den samlede enheten i bebyggelsen og bidrar til å underbygge områdets hovedpreg. Overgangen i landskapsrommene ved Øvre Foss markeres arkitektonisk ved nybyggets utforming.

Hele høgskoleanlegget vil bindes sammen av en innendørs kommunikasjonsakse på to plan, parallelt med elva. Det sammensatte anlegget gir skolens forskjellige avdelinger og fag en egen identitet, samtidig som anlegget er sammenbundet og framstår som enhetlig i forhold til byen omkring.

1. byggetrinn består av tre store nybyggvolumer i tillegg til to mindre bygninger som først ble revet og deretter bygget opp igjen tilnærmet lik de opprinnelige, utfra antikvariske krav.

Fra inngangspartiet mot øst, med de to verneverdige bygningene i slemmet tegl

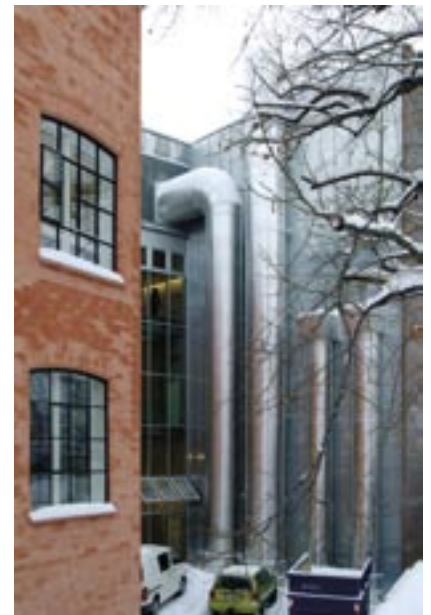
I alt er 22 scener, saler og studio stablet tett sammen og over hverandre i et bygningsmessig system delvis under bakken, med store krav til akustikk, lydgjennomgang, egensvingninger, luftkvalitet, høyder, lyssetting og sceneinstallasjoner. Det er et undervisningsverksted for scenekunst mer enn et presenterende teater. Derfor er det gjennomgående røffe, enkle detaljer, eksponerte tekniske føringer og tilpasningsdyktige planløsninger.

De to største av nybyggene ligger i en vinkel som tar opp hovedretningene i eksisterende bygningsstruktur og i landskapet. Mellomrommet mellom disse bygningskroppene som er horisontalt delt i to, ivaretar både personkommunikasjon og materialtransport. Siden skolen først og fremst er en undervisningsinstitusjon er disse sonene ikke skilt fra hverandre som i konvensjonelle scenebygg, med produksjonsside og publikumsside. Løsningen gir god arealøkonomi og oversiktighet i en kompakt og lukket bygningsmasse. Mellomrom-

mene, spesielt på inngangsplanet, blir multifunksjonelle områder; oppholdsarealer eller storstue med kantine for studenter og ansatte, vrimlearealer og foaje for publikum og transport- og montasjearealer for sceneteknikk og kulisser.

Materialbruken i nybyggene er gjennomgående ubehandlede veggflater i betong mot malte flater, galvanisert og ubehandlet stål, mørk treparkett i foajeene, linoleum i øvrige arealer samt spesialgulv i sceneområder og studioer.

Utvendig er bygningene forblendet med en brun/blålig tegl som binder de nye byggene sammen med det verneverdige industrianlegget fra siste halvdel av 1800-tallet. Bruken av tegl var en viktig forutsetning både fra byggherren og de antikvariske myndighetene (Byantikvaren). Fargepaletten er begrenset til noen få kraftige farger på utvalgte steder, mot en nøytral, gjennomgående basisfarge. Interiørene er søkt gjennomført i et røft og renskåret formspråk med kraftige dimensjoner og volumer for å underbygge anleggets karakter.

Fra økonomigården

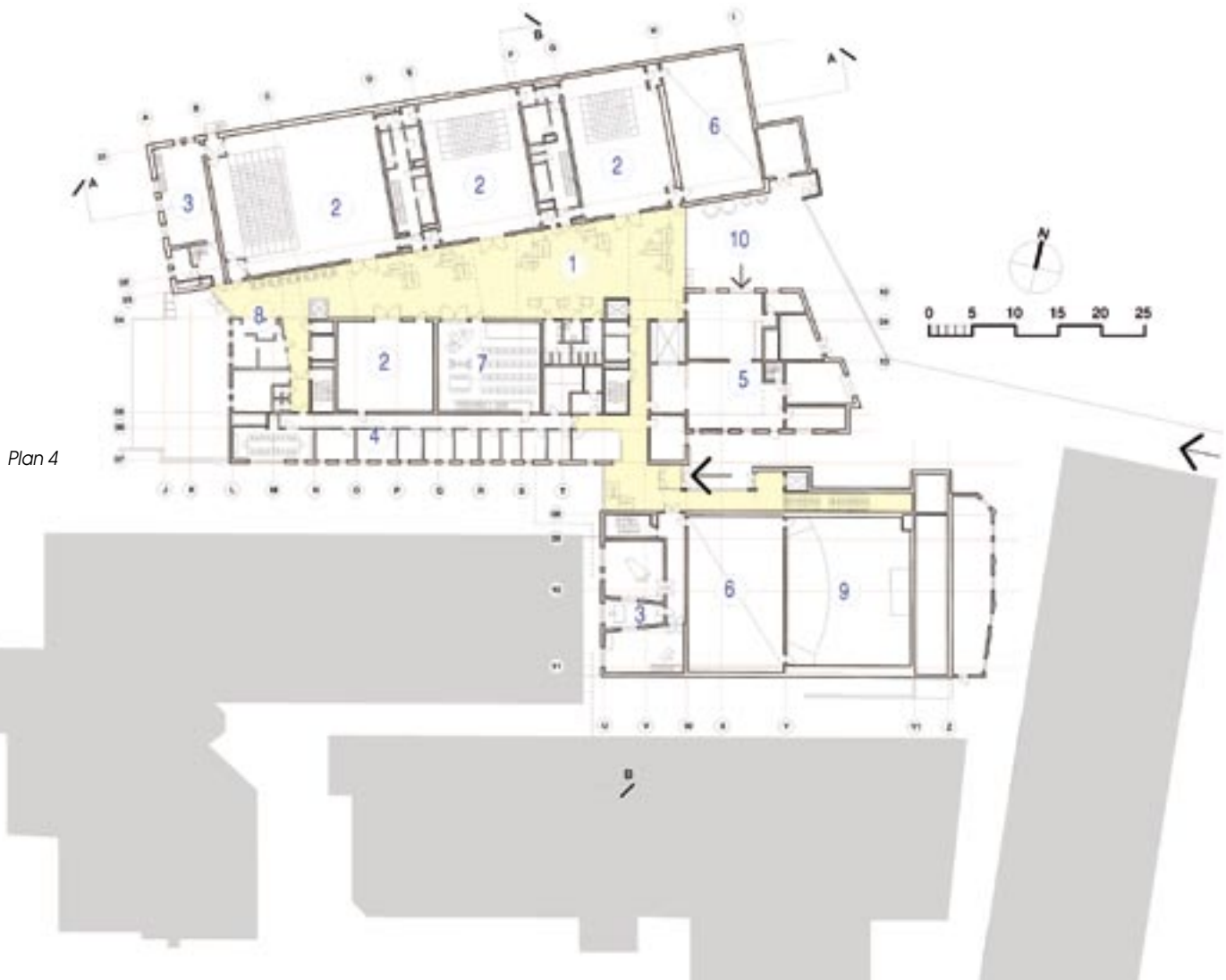
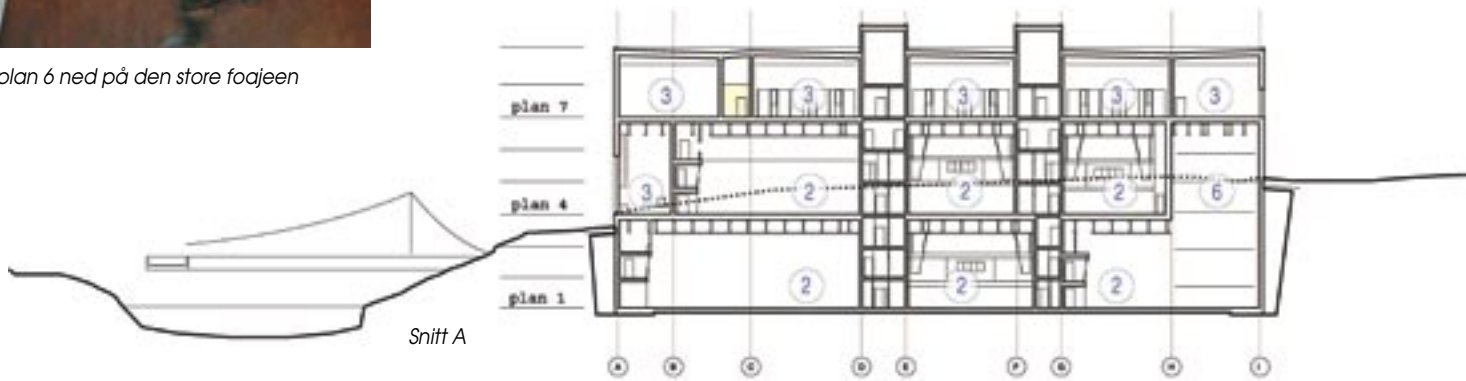
Byggeprosjektet har en lang forhistorie. Fra begynnelsen av 1990-tallet ble Seiløugsfabrikken presentert som en ønsket og aktuell lokalisering av den kommende nye, estetiske

Fra plan 6 ned på den store foajeen

Fra den store foajeen / vandrehallen på plan 4

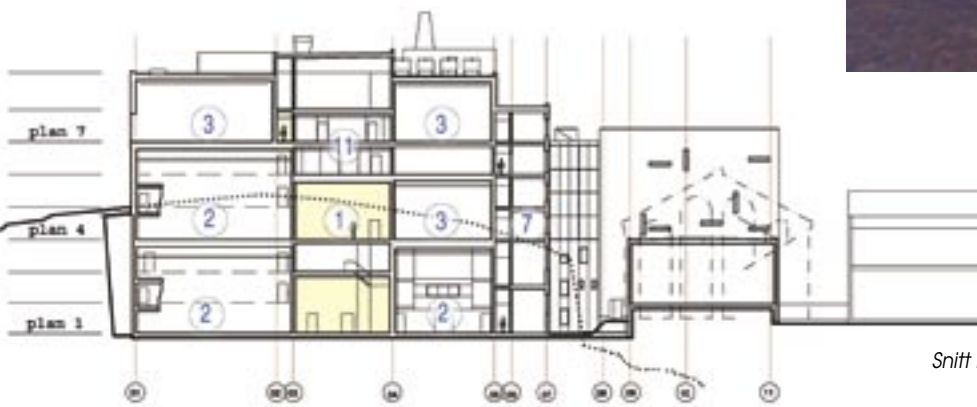

Fra hovedscenen

Fra kantine

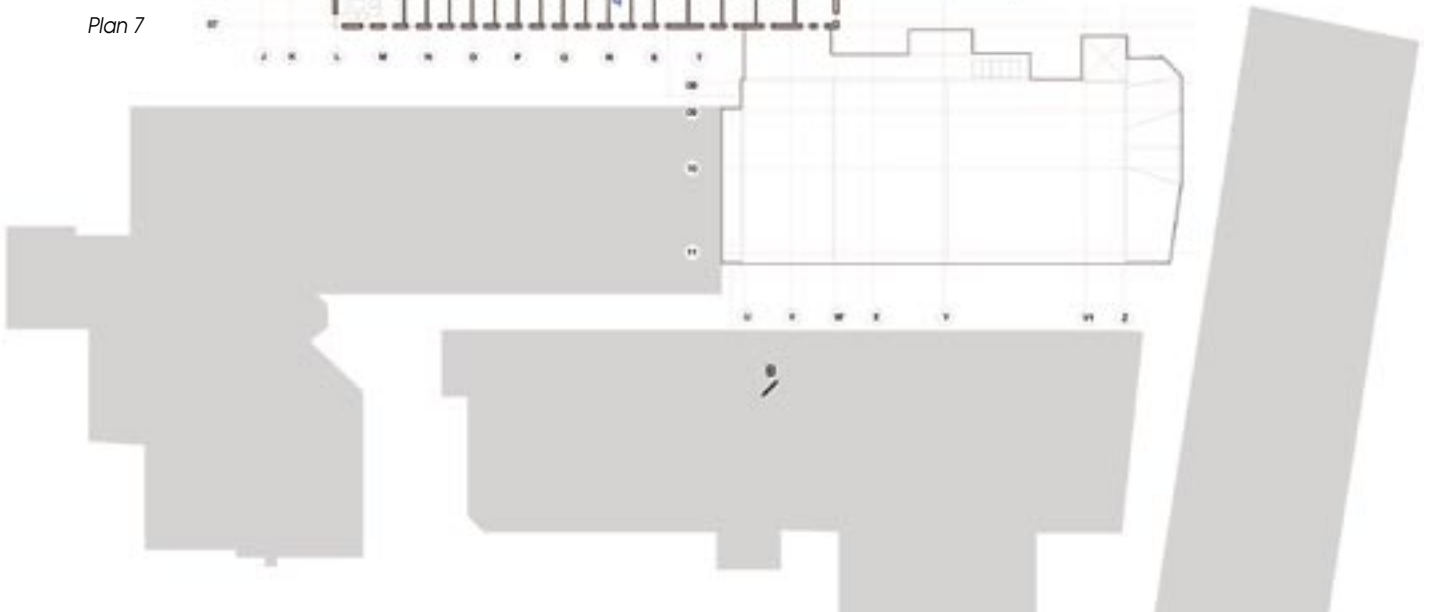

Snitt B

Plan 7

- 1 Fojaje – vrilleareal/
transport- og kulissemontasje
- 2 Scener
- 3 Studio
- 4 Administrasjon
- 5 Verksteder
- 6 Scenetårn
- 7 Bibliotek (midlertidig)
- 8 Kantine med terrasse
- 9 Hovedscene/auditorium
- 10 Økonomigård
- 11 Garderobes

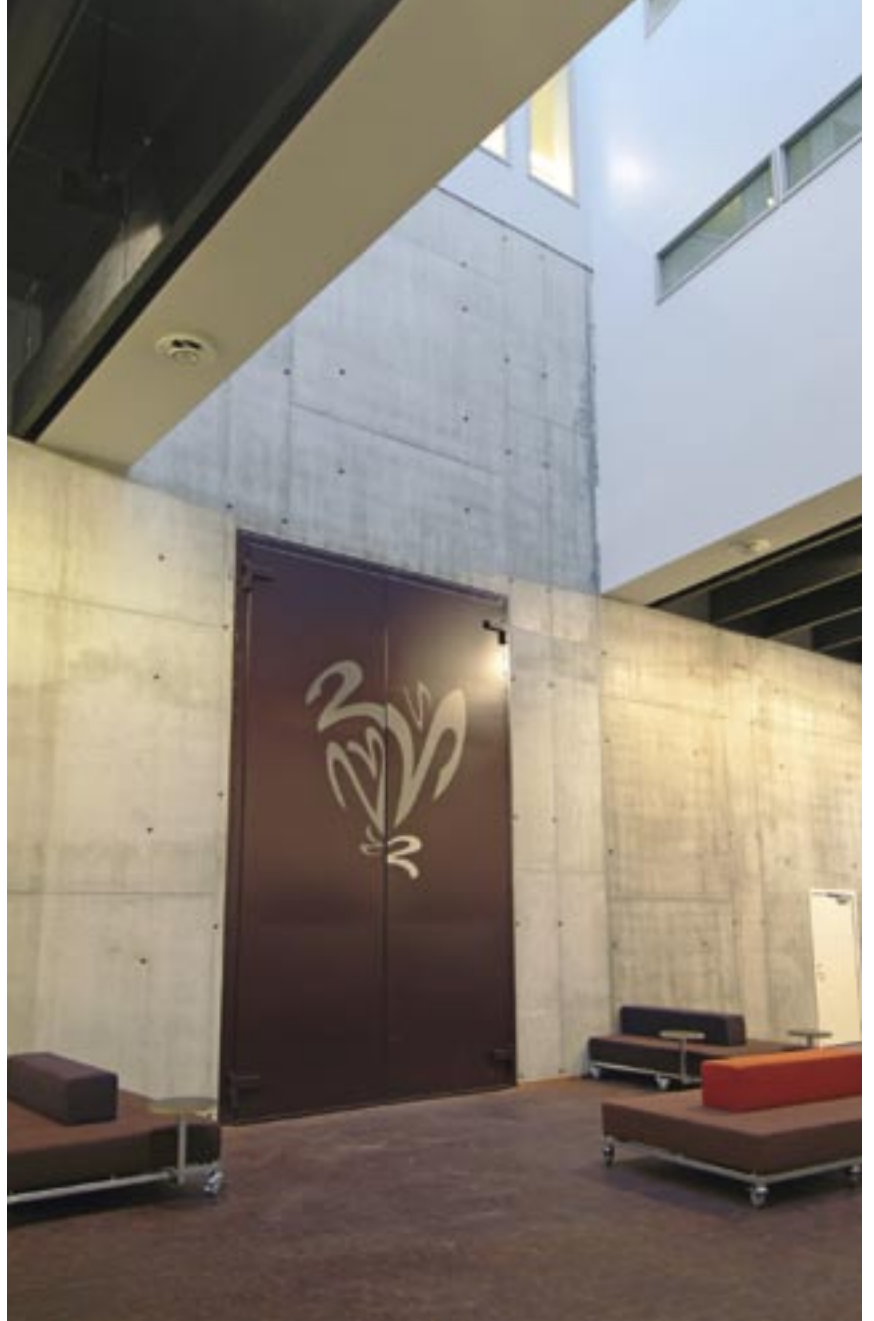
Fra en av black-box-scenene / scene 2

Fra stemmestudio / studio 5

høgskolen som statsråd Gudmund Hernes unnfanget idéen til. I 1996 vedtok Stortinget å slå sammen de fem kunsthøgskolene og å samle dem i Oslos indre øst. Departementet valgte i 1998 en løsning med leieavtale i to byggetrinn, og i 1999 ble Seilduksfabrikken valgt som lokalisering etter en tilbudskonkurranse. Eierene av Seilduksfabrikken valgte en totalentrepriseløsning med en incitamentavtale.

Byantikvaren hadde sterke innsigelser mot prosjektet fordi han mente at de nye volumene ville virke for dominerende i forhold til den verneverdige bebyggelsen, men i 2001 ble både konsekvensutredning, reguleringsplan og rammesøknad endelig

Fra den store foajeen på plan 4 med port inn til scene 2

Fra resepsjon på plan 4

godkjent, og 1. byggetrinn sto ferdig til semesterstart høsten 2003.

Kunsthøgskoleprosjektet er, sammen med Arkitektøgskolen rett på den andre siden av Akerselva, de første store resultater av myndighetenes satsing for å styrke byutviklingen og byfornyelsen i Oslos indre øst. Etableringen bidrar til å skyve kulturtyngdepunktet østover i byen. Sett i internasjonalt perspektiv er KHIO banebrytende med samlingen av flere kunstutdanninger under samme tak, med mulighet for gjensidige impulser.

Elveparken langs Akerselva vil framstå som et kulturelt kraftsenter der det for 100 år siden var et industrielt kraftsenter.

